

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Gods gerechtigheid openbaart zich

„Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God”.

Romeinen 11 : 22a.

In ons korte leven is er de heftige drang om zoveel mogelijk te zien. De organisatoren van reizen spelen daarop in. Mensen willen zo graag zeggen: o ja, dat heb ik ook gezien. Het Bijbelse woord is waar: ons oog wordt niet verzadigd van zien.

Bij al ons willen zien is er een gevaar. Dit: dat we niet zien wat we moeten zien. Vanwege die mogelijkheid zegt de apostel Paulus: „zie dan”. Met andere woorden: er is iets dat uw aandacht zeer beslist niet mag ontgaan, iets waarop u terdege acht moet geven. Wat dat is? — de goedertierenheid en de strengheid van God. Die beide zijn hier op aarde te zien, die manifesteren zich. Daaraan kunnen we voorbijgaan, daarvoor kunnen we de ogen toeknippen, en dat wordt dan levensgevaarlijk.

In het verkeer komt uw leven op 't spel te staan, indien u niet let op de verkeerstekens. zo ook hier. Als u niet let op de goedertierenheid en de strengheid van God, dan heeft dat rampzalige gevolgen. Daarom dus dat indringende „zie dan”.

In het tekstverband wordt gesproken van een olijfboom. U moet hier denken aan het genadeverbond, en u mag hier denken aan Jezus Christus. Hij is die olijfboom. Aan die boom zitten takken. Natuurlijke takken worden ze genoemd. Daarmee worden bedoeld de nakomelingen van Abraham. Nu zijn enige van die takken van de Olijfboom afgeknapt. Dat niet zo maar. Ze zijn afgeknapt vanwege ongeloof.

In de plaats van die takken zijn andere takken gekomen. Onnatuurlijke takken zijn in de Olijfboom ingeënt. Daarmee worden heidenen bedoeld.

Hierin is nu — dus in dat afkappen van natuurlijke takken én in dat inenten van onnatuurlijke takken —, de openbaring van Gods strengheid en van Gods goedertierenheid. Die beide zijn zichtbaar, tot op de dag van vandaag.

Gods goedertierenheid is over u, zegt Paulus. dat woord spreekt hij tot Romeinen, en die zijn christenen uit de heidenen. Als onnatuurlijke takken hoorden ze niet thuis aan de Olijfboom. Maar door Gods goedertierenheid zijn ze ingeënt.

Datzelfde kan nu ook van ons gezegd worden. We zijn als onnatuurlijke takken in de Olijfboom ingeënt. Het hoopwater dat gesprengd werd op ons hoofd, is de bevestiging van de inlijving in Christus. Toen werd zichtbaar Gods goedertierenheid over ons, of om het te zeggen met woorden van het doopformulier Gods barmhartigheid. Immers zij zijn in zonde ontvangen en geboren, en daarom aan allerhande ellendigheid, ja aan de verdorvenis zelf onderworpen. Wij kind van Adam, boos en verdorven, dood in zonde en misdaden. God doet geen onrecht om voor eeuwig weg te werpen. Maar die Godsdaad, die goedertierenheid van Hem: Hij ent een onnatuurlijke tak in de Olijfboom, Hij zet op de enige rechtsgrond: het bloed van Jezus Christus. Daardoor ziet Hij geen zonde meer in Zijn Jacob en geen overtreding meer in

Zijn Israël. O die onuitsprekelijke goedertierenheid, die grondeloze barmhartigheid van de Heere. Die goedertierenheid die zich bij de doopvont over mij heeft uitgebreid. Juist nu de gedoopte mens staat onder de klem van letten op Gods goedertierenheid én op Gods gestrengheid. Want wie niet blijft in die goedertierenheid, die wordt als tak van de Olijfboom afgeknapt.

U hoeft echt niet alleen te kijken naar Israël. Datzelfde openbaart zich ook op kerkelijk terrein. Ook in de kerk zien we Gods gestrengheid duidelijk: takken die afgeknapt worden.

Waar spitst het zich in ons leven op toe? — dat is klaar. 't Gaat om het blijven in de goedertierenheid van God. Voor dat blijven is noodzakelijk de levendmaking door de Heilige Geest, het ware geloof dat de Heilige Geest werkt. Zijn werk is dringend noodzakelijk voor kerkmensen.

Wij met ons natuurlijk hart brengen slechts ongeloof voort, en door dat ongeloof verwerpen we Gods goedertierenheid over ons, en achten het bloed van Jezus Christus, waardoor we geheiligt zijn, onrein. Door dat ongeloof komt Gods gestrengheid over ons. We worden afgekapte takken, takken die in het vuur geworpen worden.

Nooit kunnen wij ons ongelovig hart gelovig maken. Een gelovig hart is geen natuurlijke zaak. Wij kunnen niet en wij willen niet geloven. Maar Gods goedertierenheid over ons houdt nu ook in Zijn toezegging, Zijn verzegelde toezegging van het werk van de Heilige Geest. Welk een pleitgrond!

Door de Heilige Geest worden we roeper om Gods goedertierenheid. Dat woord spreekt van enkel genade, van louter genade. Door de Heilige Geest krijgen we het bloed dat het Lam gestort heeft zo nodig, het dierbare bloed dat volkomen reinigt. Een zwarte zondaar, en daar gaat de Heilige Geest in Zijn plaatsmakend werk voor Christus nooit aan voorbij, wordt door dat bloed rein en wit en heilig. Door dat bloed wordt de scheiding tussen God en de mens weggenomen. De Heilige Geest doet beleven wat de goedertierenheid van God in Christus Jezus is. Hij doet die goedertierenheid verstaan, want dat volk zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheid. Och wat staan we vandaag toch te kijken naar Israël. We hebben te lang de tegenstelling gemaakt: Israël en de kerk. Maar de openbaarwording van Gods gestrengheid is er ook in de kerk. Duidelijk, zichtbaar. Takken die vanwege ongeloof afgeknapt worden. Huiveringwekkend! Daarom zegt Paulus: zijt niet hooggevoelende, maar vrees. Vanuit Israël is er wel dit: als God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, zie toe, dat Hij mogelijk u, als onnatuurlijke tak, niet spare.

Wie Gods goedertierenheid beleeft, kan niet hooggevoelende zijn. Die leert weeklagen over al zijn ongeloof. Die leert zichzelf verfoeien. Die wordt voorbidder zelfs voor afgekapte takken. God is toch machtig, ja goedertierenheid om ze weder in te enten!

De Bijbel spreekt ons van Gods gerechtigheid. Die gerechtigheid openbaart zich of straffend of heilaanbrengend. Wie niet blijft in de goedertierenheid, wie die goedertierenheid door ongeloof verwerpt, zal Gods gestrengheid ervaren. Zijn wraak zal door

haar gloed verteren. Verhard uw hart dan, toch niet!

Moet u het hebben van de goedertierenheden van de Heere? In uw doop hebt u al een onwettigbaar getuigenis dat Hij goedertieren is. Hij haalde u uit de heidenwereld en maakte u tot tak aan de Olijfboom! Zou Hij dan het voorwerpelijk niet onderwerptelijk willen maken? Houd dan aan tot dat u moogt zeggen: Zijn goedertierenheid heeft zich over mij uitgebreid. En die goedertierenheid is tot in eeuwigheid!

ds. v.Z.

Van de administratie

Hoewel het in de afgelopen 4 weken rustig was bij de administratie, mochten we toch nog f 296,50 aan giften ontvangen en konden 2 nieuwe abonnees worden ingeboekt, die hun abonnement als een geschenk ontvingen. Voor alles hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

Op rekening bij de Rabobank te Meerkerk 34.13.58.053 ten name van de Rehoboth school Society te Dundas en Hamilton werd bijgeschreven een bedrag van f 1500,— als gift van de diakonie van de Chr. Geref. Maranatha-kerk te Urk. Hartelijk dank voor dit medeleven van onze Urkers. Dat doet ons persoonlijk erg goed.

B.

Ontmoetingsdag te Kampen

De datum van de ontmoetingsdag is bekend. We hopen D.V. zaterdag 29 augustus a.s. weer samen te komen als vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand. De plaats van samenkomst is opnieuw het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Kampen in de 2e Ebbingestraat. We mogen ook gebruik maken van de bijgebouwen. We zijn de kerkeraad van de Gereformeerde Gemeente voor zijn medewerking zeer dankbaar. Elk jaar weer blijkt dat het kerkgebouw met de accommodatie voor ons doel uitstekend geschikt is. En de regelmatige bezoekers van de ontmoetingsdagen gaan zich hoe langer hoe meer hier thuis gevoelen. Kampen wordt voor ons een begrip, niet om te kampen, te vechten — ds. Van der Ent heeft daar al eens over gesproken — maar om in eensgezindheid samen te zijn onder het Woord des Heeren. Het gaat om de oude gereformeerde beginselen. Door ons blad en door onze ontmoetingsdagen willen we de handhaving daarvan bevorderen. Dat is ook in onze tijd wel nodig, want ze staan onder grote druk. Het programma luidt als volgt:

morgensamenkomst, aanvang 10.30 uur:
opening: ds. G. Blom van Meerkerk
spreker: ds. A. van Heteren van Wierkendam
slotwoord: ds. J.H. van Dijk van Doornspijk

Pauze

middagsamenkomst, aanvang 2 uur:
opening: ds. R. Kok van Damwoude
spreker: ds. P. van Zonneveld van Driebergen
slotwoord: ds. M. Vlietstra van Zeist.

De ontmoetingsdag zal om ongeveer 4 uur eindigen, zodat ieder weer bijtijds naar huis kan terugkeren. Kleine kinderen kunnen tijdens de bijeenkomsten in de bijgebouwen worden opgevangen. Aan koffie en frisdrank zal het niet ontbreken. Er is gelegenheid in overvloed om elkaar te ontmoeten. Onze boekhandelaar hoopt weer aanwezig te zijn met een ruime sortering van boeken, ook van schrijvers uit eigen kring.

Het is bemoedigend dat ook steeds vele jeugdigen hun belangstelling tonen. Alle ouderen en jongeren zijn weer van harte welkom.

B.

Voor u gelezen

6.

(In 't jaarboekje onzer kerken van 1896)

Een kleine bladzijde uit de portefeuille van een oefenaar (slot).

"Nu was zij in de loopbaan gekomen. Hoe vlug en vaardig zij voortaan in die loopbaan liep, en of zij niet wel eens traag in het lopen is geworden, weet schrijver dezer regelen niet, doch kan hij slechts vermoeden. Zoveel echter is zeker, dat zij in de baan liep om de prijs, dien zij wellicht reeds ontvangen heeft, of die zij, zo zij nog in de strijdende kerk is, eerlang ongetwijfeld ontvangen zal.

Eerst de volgende dag kwam men onze oefenaar in zijn woonplaats deze geschiedenis mededelen en onze lezers zullen wel begrijpen, dat de man zich haastte, de zieke te bezoeken. Daar gekomen begon de vrouw met allereerst haar schuld aan de man te belijden, en dat die schuld met een hart, dat vol was van dank aan de Heere, vergeven werd, behoeven wij zeker niet te zeggen. Daarop, volgde de mededeling van alles, wat haar ziel op het ziekbed had ervaren. De oefenaar zat met aandacht naar de mededeling van die blijde zielservaringen te luisteren, en nu ging hem een licht op, waarom hij in die bewuste week en op die bange zaterdagavond geen tekst had kunnen vinden, terwijl hij toch zo ijverig en biddend er naar gezocht had: de vrijmachtige God had I Kor. 9 : 24b voor die vrouw bestemd!

Misschien vraagt een lezer, of die vrouw, eer zij het boven verhaalde ondervond, geen geestelijk leven bezat en dus inderdaad in beginsel een bekeerd mens was. Nu, dit kan wel het geval zijn geweest en onze oefenaar wilde het er dan ook liefst voor houden, maar merkte, als men hem daaromtrent vroeg, gewoonlijk op, dat die vrouw wellicht vroeger wel wat van de Heere had ontvangen en het overige er maar had bijgenomen, en in die toestand door halfziende vromen in het zadel der vrijmaking was gezet, totdat de vaderlijke verbondstrouw tusschenbeide kwam om haar uit dat zadel te lichten en op een zuiver geloofsstandpunt te plaatsen, om een Bijbelsche heiligmaking en godzaligheid te kunnen betrachten.

Zeker mag ik van de heilzoekende lezer dezer bladzijde uit de portefeuille van onze oefenaar wel veronderstellen, dat ook hij alle gewicht legt op de vermaning van de apostel: "loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen!" Geen prijs derhalve zonder alzo te lopen; want dezelfde apostel getuigt: "Zonder heiligmaking zal niemand de Heere zien!" Och, dat ieder lezer dezer regelen zich voor de Heere beproeve met de vraag: waar loop ik, — binnen of buiten de door God in de H. Schrift aangewezen renbaan? Die er buiten lopen, mogen in eigen schatting grote vorderingen maken, evenwel raken zij aan het eind zo vast als een muur. De Heere ontdekke het oppervlakkige, het wettische naamchristendom, opdat het niet, ondanks al het lopen of draven, toch straks de prijs derve, die toch alleen door de Hemelsche Rechter zal worden toegekend aan hen, die alzo lopen".

Duidelijk is het ook weer uit deze bladzijde uit de portefeuille van onze oefenaar, dat er, om naar de hemel te kunnen gaan, zaken moeten worden gekend, n.l. een gezonde bevindelijke godgeleerdheid (zie Jer. 54 : 13 in verband met Joh. 6 : 45) en de vrucht daarvan, de godzaligheid (zie II Petr. 1 : 5-9). In onze dagen wordt dit maar al te veel op zijde gezet of met minachting een "ziekelijke mystiekering" genoemd.

Die smaad schokte het volk des Heeren niet, maar men houde het er voor, dat zulke overgeleerde lieden aan de bevindelijke godgeleerdheid vreemdelingen zijn, en dat zij beter deden met de oude Dr. Doorslag, in de vorige eeuw predikant te Dordrecht, en met de godzalige Ds. Tjenk, destijds predikant te Overschie, een jaloersche blik op dat volk van de echte stempel te slaan en uit te roepen: ach, dat ik ook die zaken kende!" Zulks was ook de behoefte van de dichter, uitgedrukt in Ps. 106 : 4, 5.

Het is waar, dat er ook in onze tijd heel wat ziekelijks is waar te nemen, waarvan zij, die door Gods Woord en Geest zijn onderwezen, niet dan walgen kunnen. Ook van de kansels hoort men niet zelden allernaarste dingen, die dan voor bevinding moeten doorgaan, verkondigen; maar wie zal om die droeve verschijnselen, de gehele bevindelijke godgeleerdheid willen verwerpen en ziekelijke mystiekering durven noemen?

Die dat willen, kunnen dan met gelijk recht ook de wetenschap, omdat er zoveel valsche wetenschap is, wel op non-activiteit stellen! Het is o.i. juist de roeping van Gods knechten, door hun prediking het kostelijke van het snoode, het valsche van het ware te doen onderscheiden.

Eindelijk: de schrijver dezer bladzijden (uit de portefeuille van een oefenaar) wenscht ieder lezer en lezeres toe, dat ook zij alzo mogen lopen, dat zij de prijs mogen verkrijgen. En zo nu dit schrijven nog mocht dienen tot ontdekking van hen, die buiten de loopbaan lopen, en zij ware behoefte mogen krijgen om door de poort op die baan te komen, dan acht hij zich ruim beloofd.

Ds. v. L.

De zonde tegen de Heilige Geest

Door de jaren heen, is menigeen gekweld geworden door de vraag: "heb ik de zonde tegen de Heilige Geest niet gedaan?" En men wist, en ook wij weten het, dat deze zonde onvergeeflijk is. Nu blijven we niet onkundig, tenminste als we naar Gods Woord horen, wat onder deze zonde verstaan moet worden en wie deze zonde gedaan hebben en wat het gevolg daarvan is.

In het evangelie, denk onder meer aan Marcus, spreekt Jezus van 'een lasteren tegen de Geest', 'een spreken tegen de Geest'. En dan heeft Jezus het niet over een zondedaad op een bepaald moment of ogenblik, maar over een opzettelijke daad. Een daad, waarachter moet gezien worden een groeiprocess. Het is dus een bewuste, goed doordachte zonde. Een duidelijke werkelijkheid daarvan vinden we in het evangelie.

In Marcus 3 wordt ons beschreven de genezing van een van de duivel bezetene. De man werd beheerst door de duivel. Zijn blindheid en stom-zijn waren daar ook het gevolg van. Daar aan Jezus' macht geen grenzen zijn, wierp de Heere Jezus de duivel uit. Zijn bevrijdende macht bewerkte heil. De staker kon ook weer zien en spreken. De machtige daad van Jezus wekte verwondering bij de schare. Het deed veel bij het eenvoudige volk. Er kwam ontzetting en de vraag ging leven: "Is deze niet de Zoon van David"? Zo sterk was zelfs de bewogenheid van hen, dat ze eten en drinken vergaten en met grote spanning opzagen naar Jezus. Die in hun midden stond. Jezus Zelf was ook heftig bewogen. De overwinning over de duivel had in Zijn hart grote krachten ontketend. Hij stond daar niet meer als de rustige Leermeester Die in zachte woorden Zijn wijsheid openbaart, Hij stond daar zelfs als één Die in extase is. In Wie onbegrijpelijke krachten werken. Bovennatuurlijke krachten. Goddelijke krachten. De kracht van de Heilige Geest. Nu die Geesteskracht was het deel van Jezus. Ja, Hij was vervuld met de Heilige Geest en daardoor kon Hij machtige daden doen. De duivel moest voor Hem wijken. Door Jezus wordt de kracht van de duivel gebroken.

De schriftgeleerden en de farizeërs die hoorden van en zagen de macht van Jezus, door de Heilige Geest, schreven het gebeuren toe aan de duivel. Van anderen kon gezegd worden, ze doen daden door Gods' kracht. Immers er waren duivelbezweerders en hun macht en kracht werden toegeschreven aan

de genade en barmhartigheid van God. Maar wat Jezus gedaan heeft is van de duivel. Dit staat voor de leiders van het volk vast. Hij is niet vervuld met de Heilige Geest, maar Hij is bezeten. Fel, scherp en met overtuiging laten zij het horen: "Hij heeft Beëlzebul en door de overste der duivelen werpt Hij de duivelen uit. Jezus kan de duivelen uitwerpen omdat Hijzelf door de duivel bezeten is. De demon die in Hem is, is niemand anders dan Beëlzebul, de overste der duivelen. De satan zelf. En Jezus' kracht is satans gave.

Wat nu door de farizeërs en schriftgeleerden werd uitgesproken, werd bewust en doelgericht gedaan. Men sprak tegen beter weten in. Duidelijk, overduidelijk bleek bij Jezus en in Jezus' daad het werk van de Heilige Geest. Men was goed overtuigd van Gods' werk, van de vrucht van Gods Geest. Openlijk werd nu wat van God de Heere is, toegeschreven aan de satan. Erkend als satans werk. En dit nu is een uiting van de ergste vijandschap tegen de bijna tastbare werkelijkheid Gods. Het is openlijk belijden, want leiders belijden dat Jezus' daad haar oorsprong niet vindt in de hemel, maar in de hel. Het is lasteren!

Vandaar dat terecht is opgemerkt: "De lastering tegen de Heilige Geest bestaat dus niet in eenvoudig ongeloof, noch in 't in 't algemeen weerstaan en bedroeven van de Heilige Geest, noch in de loochening van de persoonlijkheid en Godheid van de Heilige Geest, noch in het zondigen tegen beter weten in en ten einde toe, zonder meer. Zij bestaat ook niet in een twijfelen aan of eenvoudig ontkennen van de waarheid, maar in een loochening die tegen de overtuiging van het verstand, tegen de verlichting van het geweten, tegen de inspraak van het hart ingaat. Het is een welbewust, moedwillig en opzettelijk toeschrijven van hetgeen klaar als Gods werk erkend is, aan de invloed en de werking van de satan, dat is in een besliste lastering van de Heilige Geest, in een met moedwil verklaren dat de Heilige Geest de geest uit de afgrond is, dat de waarheid de leugen, dat Christus satan zelf is.

Haar wortel is dus de welbewuste, opzettelijke haat tegen God en 't als Goddelijk erkende. Haar wezen is het zondige in zijn hoogste openbaring. De voltooide, de voleindigde revolutie, het zetten van God op de plaats van satan en van satan op de plaats van God. Haar karakter is niet meer menselijk, maar demonisch".

Vandaar ook het ontzettend oordeel, door Jezus uitgesproken: "Voorwaar Ik zeg u, dat al de zonden der kinderen der mensen zullen vergeven worden en allerlei lasteringen waarmee zij zullen gelasterd hebben; maar zo wie gelasterd zal hebben tegen de Heilige Geest, die heeft geen vergeving in der eeuwigheid, maar hij is schuldig des eeuwigen oordeel". Marcus 3 : 28-29.

En door het licht van de Heilige Geest schrijft Johannes in zijn brief over de zonde tot de dood. En daarmee wordt dan ook bedoeld de zonde tegen de Heilige Geest. Zij is zonde tot de dood, zegt Johannes. Men sterft in deze zonde. Wie haar doet, en vergeet dat niet, heeft geen behoefte aan vergeving.

Kent geen berouw. Er is geen angst, geen vrees voor het oordeel des Heeren. Wat men de Heere heeft aangedaan, raakt het hart niet. Men gaat op de ingeslagen weg voort. Nu kan de gedachte aan deze zonde en het gedaan hebben van deze zonde veel doen in het leven. Het kan belemmerend werken. Het denken beïnvloeden. Wat een macht heeft de duivel. Welk een invloed kan hij hebben. Wat kan hij benauwend, beangstigend werken. Welke gedachten kunnen door zijn inwerking gaan leven. En als daarnaast het zondebesef aanwezig is, het geweten aanklaagt, de rechtvaardigheid Gods het hart treft en men meent, dat de Heere niet meer genadig kan zijn, gelet de zonden van bedrijf en nalatigheid, dan ligt men op de zeef van satan en wordt er aan die zeef fel gerukt. Men vreest om te komen. Men denkt te komen in de hel. Wie hier gemakkelijk, of zelfs verachtelijk over denkt en spreekt, weet niets van het genade leven, want de satan valt zijn eigen werk nimmer aan. Altijd keert hij zich tegen Gods werk.

Hij komt als een briesende leeuw of verschijnt als een engel des lichts. Verslinden,

verleiden, behoren tot zijn werk. En dat steeds. Nu mag en moet tot troost gezegd worden: wie in zijn nood en ellende blijft roepen tot de Heere en smeekt om ontferming en genade wordt niet losgelaten. Wordt niet overgegeven aan het eeuwig verderf. Wie berouw zoekt, wie berouw zou willen hebben en tonen, wie het leven der bekering zou willen kennen, het leven der genade, heeft deze zonde niet gedaan. Hooft u een stem die spreekt van de zonde. Roept, blijft roepen tot de levende Heere, Hij spreekt in Zijn Woord, Hij werkt naar Zijn Woord en gedenkt aan Zijn Woord. Neem over in nood en aanvechting, want de Heere is waarachtig, is de Ja en Amen:

*Heer', door goedheid aangedreven,
Zijt Gij mild in 't schuldvergeven;
Wie U aanroep in de nood,
vindt Uw gunst oneindig groot.
Heer', neem mijn gebed ter oren;
Wil naar mijne smeking horen;
Merk, naar Uw goedgunstigheid,
Op de stem van mijn gebeden.*

Psalm 86 : 3
Ds. M.C. Tanis.

Laus Deo 40

Tegen de ingeslapen almacht

"God maakt voor Zich aanspraak op almacht en Hij wil dat wij die in Hem erkennen". Ook in de belijdenis van Gods almacht in het onderhouden en regeren van alle schepselen gaat het om de Laus Deo: aan God alleen de eer.

Die almacht is waakzaam, krachtdadig, en in voortdurende werkzaamheid.

Op die voortdurende activiteit van Gods voorzienigheid legt Calvijn grote nadruk. Hij weet dat er "sofisten", zogenaamde wijsgeren, zijn die wel een goddelijke almacht erkennen maar meer ook niet. Die almacht is niet voortdurend actief in het besturen van alle schepselen. Die almacht zorgt niet voor het musje op het dak en gaat niet over de haren van ons hoofd. Zij stellen die almacht voor als "ledig, werkeloos en bijna ingeslapen". Als dat Gods almacht zou zijn, dan stond het er voor de ware gelovigen slecht voor. Het is niet alleen Gods Woord dat Calvijn deze voorstellingen van Gods almacht doet afwijzen, maar mede zijn pastorale bewogenheid met zijn naaste: "want er zou niets ellendiger zijn dan de mens, als hij aan alle mogelijke bewegingen van hemel, lucht, aarde en wateren blootgesteld zou zijn".

Daarom verwerpt Calvijn ook de opvatting van degenen die weliswaar erkennen dat Gods almacht werkzaam is in de schepping, maar dan als een tegelijk met de schepping gegeven kracht: een "eeuwige natuurwet" die aan de schepping is opgelegd, zonder dat God Zich voortdurend, als het ware van ogenblik tot ogenblik, met die schepping bemoeit. Calvijn gebruikt in dit verband het beeld van een rivier die door een bedding stroomt. Volgens die filosofen zou de almacht Gods niet méér inhouden dan dat zij eenmaal de rivier bevolen heeft door een bepaalde bedding te stromen volgens een eeuwig natuurwet. Daarna zou God zich niet meer elk ogenblik met die rivierstroom en de natuurwetten in het algemeen bemoeien.

Maar dit is in strijd met Gods Woord. "Want Hij wordt niet daarom almachtig genoemd omdat Hij wel alles kan doen, maar dan toch nu en dan ophoudt en werkeloos is, of omdat Hij de orde, die Hij in de natuur gelegd heeft, door een algemene aandrijving onderhoudt, maar omdat Hij door Zijn voorzienigheid hemel en aarde besturend, alles zo leidt, dat niets geschiedt zonder Zijn raad". Conclusie: Calvijn wil beslist niet weten van een werkeloze, ingeslapen almacht of een die slechts de eeuwig natuurwetten instand houdt. Welk een bijzondere troost is er voor de gelovigen gelegen in de wetenschap dat zij voortdurend "in Zijn hand zijn". Deze vaderlijke trekken van God treffen we bij Calvijn meer dan eens aan. Dit in tegenstelling tot de filosofen die slechts op een koele verstandelijke wijze spreken over Gods als "het beginsel en de oorzaak van alle beweging". Daar kan het

geloof niet mee werken. In deze spreekwijze over God als "de eerste Oorzaak" herkent zij niet het beeld van de levende God, die Zich in Zijn Woord bekend gemaakt heeft. Calvijn rekent dan ook nadrukkelijk af met de filosofische god van de geleerden.

Institutie I, XVI, 3.
L.W.van der Meij, V.D.M.

Urk

Afscheid van Ds. A. v.d. Weerd te Urk

Daar de eindredakteur Ds. G. Blom met vakantie zich in Canada bevond bij zijn kinderen, had hij ons verzocht om een verslag te schrijven over het afscheid van Ds. A. v.d. Weerd te Urk.

Wij wilden daar gaarne aan voldoen en dat om meer dan één reden. Want het verblijdde ons dat de scheidende Ds. naar Dordrecht-C. ging, de plaats, die wij acht jaren hebben mogen dienen. God heeft ons geroepen naar Elburg, wat niet wil zeggen, dat we Dordrecht nu voor goed vergeten waren. Dordrecht krijgt nu weer een eigen Ds. en D.V. vrijdag 28 augustus hopen wij hem aldaar in het ambt te bevestigen. Als de plannen niet veranderen zal dat gebeuren om 15.00 uur, terwijl dan Ds. v.d. Weerd zijn intrede zal doen om 19.30 uur.

Afscheid nemen van een gemeente is altijd een min of meer weemoedige zaak. Banden, die gelegd zijn, moeten worden doorsneden. Lief en leed heeft men samen zoeken te delen, en aan dat alles komt dan een einde. Nu werd het leed in Urk verzacht door het feit dat Ds. G. Bouw van Scheveningen, het op hem uitgebrachte beroep heeft mogen aannemen, zodat de vacature maar heel kort zal zijn.

Een volgende reden waarom wij gaarne aan het verzoek van Ds. G. Blom wilden voldoen, ligt in het feit, dat wij op de klasse Zwolle benoemd waren geworden tot consulente van Urk. Dat brengt altijd weer de nodige werkzaamheden met zich mee. Niet dat we tegen werken op zien, maar het is ook niet zo dat we het zoeken, aangezien een predikant in z'n eigen gemeente altijd werk voldoende heeft. Tenminste als hij zijn werk ziet. Door de komst van Ds. G. Bouw zal onze arbeid in Urk tot een minimum beperkt worden, naar we hopen en verwachten.

Daar we zelf met vakantie in Dordrecht verkeerden, moesten we zaterdag 11 augustus de reis naar Urk ondernemen, om van het afscheid getuige te zijn. Het is van Dordrecht naar Urk een heel eind. Doch wat men gaarne doet is niet gauw te veel.

Al hebben we zelf nooit in Urk gestaan, we zijn er toch nog een keer beroepen geweest, en we moeten eerlijk zeggen: We houden wel van Urk. Het is altijd een behoudende gemeente geweest, wat natuurlijk niet wil zeggen, dat het een volmaakte gemeente is. Want volmaakte gemeenten zijn er niet. Volmaakte dominees zijn er ook niet.

Urk was vroeger een eiland. Tegenwoordig is het een dorp, omdat het vanwege de drooglegging verbonden is aan het vaste land.

Urk is een vissersplaats. En als zodanig is het de laatste tijd veel in het nieuws. Het zijn harde werkers, die hun brood uit het water zoeken te verkrijgen. Doch allerhande maatregelen, die van overheidswege genomen worden, bedreigen de Urkers in hun bestaan. Dat is op zichzelf een zeer jammere zaak, waar wij verder geen oordeel over kunnen vormen, omdat het te maken heeft met de internationale politiek. En daar hebben wij niet veel verstand van. Mensen die het weten kunnen, zeggen dat het niet alleen de politiek is, die Urk de voorpagina's van de krant doet halen. Doch er speelt ook een godsdienstig element een rol bij. Daar Urk als zeer godsdienstig bekend staat, wordt er door de wereld nauwkeurig op de inwoners acht gegeven. De neutrale pers, die in wezen anti-godsdienstig is, vindt daarom in alles wat er te Urk gebeurt, voldoende voer tot verzadiging van haar lezers. De wereld weet heel gemakkelijk de godsdienst te bekladden. Wat moet je ook anders van de wereld verwachten?

Urk telt vele vissers op zee. Heel letterlijk! Doch er zijn ook vissers op de wal. Heel letterlijk! De eerste soort zijn de natuurlijke

vissers. De tweede soort zijn geestelijke vissers. Want een door God geroepen dienstknecht is een geestelijke visser. "Ik zal u vissers der mensen maken", heeft Jezus eens gezegd.

Ds. A. v.d. Weerd moest als zodanig afscheid nemen van de gemeente die hij 5½ jaar had mogen dienen. Al die tijd is door hem te Urk het evangelienet uitgeworpen. Hoevelen er tot hun eeuwig welzijn gevangen zijn, zal de eeuwigheid openbaren. Dit is zeker dat Gods woord nooit ledig wederkeren zal, doch voortspoedig zal wezen, waartoe God het zendt. Toen het beroep was aangenomen met overtuiging en vrijmoedigheid, werd de scheidende predikant bepaald bij Deuteronomium 33 : 27a: "De eeuwige God zij u een woning, en van anderen eeuwige armen". Het kwam hem voor dat deze tekst geschikt was om er afscheid mee te nemen. Het was volgens Ds. v.d. W. een troostwoord voor de gemeente die moest worden losgelaten, wat hij met des te meer vrijmoedigheid mocht doen, daar er zo spoedig weer in een nieuwe predikant was voorzien, Ds. G. Bouw, die met vrouw en kinderen, ook bij de afscheidsdienst aanwezig waren. De tekst is een gedeelte uit de afscheidsrede van Mozes, terwijl de nieuwe leider, in de persoon van Josua, gereed stond om zijn taak over te nemen. Al kan er niet direkt een is-gelijk-teken gezet worden tussen het afscheid van Mozes en zijn opvolger, en de scheidende predikant en hem die zijn plaats zal innemen, toch zijn er wel punten van overeenkomst. Het thema van de tekst was:

Mozes laatste vaarwel

A. Een veilige woning.

B. Ondersteunende armen.

De tekst is rijk. Mozes had veel met Israël meegemaakt. 40 jaren lang had hij in de woestijn lief en leed met het volk gedeeld. Mozes had het volk lief, ook al heeft dit volk zich niet altijd lief gedragen. Want het was vaak een opstandig, murmurend volk. Het was ook opgestaan tegen Mozes. De Heere werd door dit volk meerdere malen tot toorn verwekt. Dat Mozes het volk lief had, kwam wel bijzonder hierin uit, dat hij zichzelf eenmaal voor het volk presenteerde ten dode, opdat het volk toch maar gespaard zou blijven. Mozes heeft daarin getoond een middelbaar voor 't volk te willen zijn. Hij kon 't echter alleen maar van tussenspraak wezen en niet van verzoening. Het volkomen middelaarschap was weggelegd voor Hem, Die meer geweest is dan Mozes. Al gaat ook hier de vergelijking maar ten dele op, toch kon door de scheidende predikant gezegd worden dat hij met de Urker gemeente 5½ jaar lief en leed gedragen had. In dagen van ziekte en rouw, geboorten en gedenken trok men met elkander op. Zo iets wordt niet gauw vergeten.

Als Mozes dan zegt: De eeuwige God zij u een woning, dan beveelt hij met deze woorden het volk de Heere aan. En wie kan de gemeente te Urk beter aan bevolen worden dan de HEERE? Hij is de eeuwige God. Mensen zijn tijdelijk. God alleen is eeuwig. Mensen zijn onmachtig. Dit moet zonder meer beleden worden. God is almachtig. Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. Opmerkelijk is dat Mozes bij zijn afscheid het niet heeft over zichzelf, maar over de eeuwige God. Wat zou hij van zichzelf hebben moeten zeggen? Wat is de mens, wat is in hem te prijzen? Niets! Alleen in de Heere is alles te prijzen.

Hij is een woning. Dat is een zaak van grote betekenis. Want een woning is een plaats waar beschutting gevonden wordt. Het is een plaats waar het gezin samen komt. Een plaats waar men eet en drinkt en met elkander gemeenschap oefent. Het is een plaats waar men ingaat en waar men uitgaat. Een plaats waar men zich veilig gevoelt. Zo is de eeuwige God voor Zijn volk. Mozes wijst niet op Kanaän, maar op God! Hij is een woning voor mensen die door en na de val daklozen zijn.

Om in een woning te kunnen gaan, moet men door een deur. Die geeft tot een woning toegang. De toegangsdeur tot God is Christus. Die heeft het van Zichzelf gezegd: Ik ben de Deur. Om een Deur te kunnen zijn, moest Hij naar de aarde komen. Als mens heeft Hij voor een gesloten woning gestaan. Alles heeft

Hij willen ontberen. Hij had geen dak boven Zijn hoofd. Hij moest het zeggen: de vossen hebben holen en de vogelen des hemels hebben nesten, doch de Zoon des mensen heeft niets waar Hij het hoofd op kan neerleggen. Hij is terecht gekomen aan het kruis. Daar moest door Hem de klacht worden geuit: Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Hij deed dit vrijwillig, uit liefde tot Zijn volk, opdat zij een thuiskomen bij God zou kunnen hebben. Opdat God voor dat volk een woning zou kunnen zijn. Opdat het volk daar tot rust zou kunnen komen. De eeuwige God is voor Zijn volk een goede en een veilige woning. Dit is de troost voor hen die waarlijk geloven en weten dat zij om eigen schuld dakloos zijn.

B. Ondersteunende armen.

Die armen zijn ook eeuwige armen. Er wordt hier op een mensvormige manier over God gesproken. Want God is een Geest en van Hem kan als zodanig niet gezegd worden dat Hij armen heeft. Hij wil Zich echter zo uitdrukken opdat mensen daardoor iets van God zouden kunnen begrijpen.

Met Zijn armen wil Hij zondaren omarmen. Dit geeft troost wanneer men bedroefd is. Het geeft moed wanneer men moedeloos is. De liefde wordt dan gevoeld. Beleefd wordt dan: Zijn machtig arm beschermt de vromen; En redt hun zielen van de dood. Hij zal hen nimmer om doen komen; In duren tijd en hongersnood. Enz.

Ik bid, aldus de predikant: O HEERE, ondersteun Urk. Doe het jong en oud. Doe hen op U vertrouwen, op U alleen. Door het geloof ontvangt men dan troost, ook voor de toekomst, in alle omstandigheden van het leven. Het is niet alleen een vertroostend woord, maar ook een vermanend. Want God heeft eeuwige armen. Wie niet gelooft heeft geen woning en heeft Zijn arm te vrezen. Hij kan daar ook mee slaan, geweldige klappen mee uitdelen. De onbekeerden moeten dit wel bedenken!

En van onder eeuwige armen. God draagt Zijn volk op Zijn armen. Om dit te beleven moet men klein zijn. Het is als met kleine kinderen, die op Vaders armen gedragen worden.

Om geestelijk klein te zijn, moet men klein gemaakt worden. Laat een ieder zich toetsen en zich de vraag stellen: Zijn wij geborgen? Is God onze woning? Worden wij door Hem gedragen? Kennen wij de kracht van Zijn armen? Dit zijn vragen, die niemand naast zich neer mag leggen.

Een mens van nature zoekt een eigen woning buiten God. Israël ten voorbeeld. Denk aan 1 Cor. 10. Het was niet al Israël, dat Israël genaamd werd. Zij waren allen onder de wolk enz. Het verkeren onder de waarheid is wel groot, maar niet genoeg.

In natuurlijk opzicht is er woningnood, gebrek aan huizen. Gelukkig is er bij God ruimte. De predikant gaat verhuizen. Alles in zijn huis wijst daar op. Geestelijk moeten wij allemaal verhuizen. Wij moeten alle bouwsels buiten God verlaten, om terecht te komen in God. Dan zijn we geborgen voor tijd en eeuwigheid.

Wie hier door het geloof God als zijn woning kent, en zich gedragen mag weten door Zijn eeuwige armen, komt in het eeuwige woonhuis Boven, straks, zalig terecht. Dan is er geen verhuizing meer. Geen trekken door de woestijn van het leven. Dan is men eeuwig thuis, bij God. Amen.

Tijdens de dienst werd gezongen: Ps. 89 : 3; 150 : 1; 33 : 7, 10; 68 : 16, 17; 72 : 11.

Verscheidene toespraken volgden nog die enerzijds getuigden van spijt vanwege het vertrek, terwijl men toch anderzijds de toekomst weer hoopvol tegentrad, in verband met het feit dat God weer zo spoedig hen een nieuwe dienstknecht had toegedacht.

Na afloop was er nog gelegenheid om persoonlijk afscheid te nemen van Ds. A. v.d. Weerd en zijn gezin, voor zover men dit nog niet had gedaan.

De bezoekers van buiten behoefden niet met een lege maag naar huis. Daar was volop brood en — daar moet je voor op Urk wezen — gebakken vis toe!

Het was al met al een goede dienst.

De verslaggever v.d.E.

Rehoboth Christian School

Tijdens mijn verblijf in Canada werd mij een brief ter hand gesteld met de volgende inhoud:

Geachte Ds. Blom:

Allereerst hartelijk bedankt voor de financiële steun die wij steeds mogen genieten van vrienden van het "Bewaar Het Pand". Dit jaar hebben zo'n 10.000 dollar ontvangen, het hoogste bedrag tot nu toe. De belangstelling en financiële bijdragen worden zeer gewaardeerd!

Het financiële leven van een christelijke school in Ontario blijft altijd moeilijk omdat geen subsidie verleend wordt. In British Columbia en Alberta ontvangen de christelijke scholen een gedeeltelijke subsidie. Onze begroting voor het aankomende schooljaar zal ongeveer \$ 450.000 worden. We verwachten dat bijna 80% hiervan betaald zal worden door bijna 90 gezinnen die hun kinderen op school hebben. Vervolgens krijgen we gewoonlijk ongeveer 14% van ouders, jonge mensen en gezinnen die (nog) geen kinderen (meer) op school hebben. De rest komt binnen via collectes die in Dundas en Hamilton gehouden worden, giften van kerkeraden, vrouwen-clubs en "last but not least" uit Nederland. Als de ouders alleen alles moesten betalen werd het voor de meesten een onbegonnen zaak.

De Heere heeft ons nog willen gedenken, ondanks onze zonden en vele tekortkomingen. We hopen aan het eind van het komende schooljaar te mogen gedenken dat we 10 jaar geleden met 73 leerlingen en drie leerkrachten begonnen zijn. We hopen in september ruim 180 leerlingen te hebben met 10 leraars en onderwijzers. De lagere klassen worden steeds groter. Tot en met de vierde klas hopen we een onderwijzer per klas te hebben. De vijfde en zesde klas, zowel als de zevende en de achtste klas gaan nog samen in een lokaal. Als deze groei stand houdt dan hopen we net onder de 300 leerlingen te hebben in 't jaar 1991/92. Dit getal is gebaseerd op het aantal kinderen wat de laatste jaren gedoopt is in onze kerken. Als nu alle gezinnen hun kinderen naar onze school stuurden, wat jammer genoeg (nog) niet het geval is, dan zouden we er nog veel meer hebben. Met dankbaarheid kunnen we constateren dat langzamerhand steeds meer leden van de plaatselijke Geref. Gemeente hun kinderen naar onze school sturen. Zij hebben ook volledig stemrecht, en verschillende leden zijn actief in commissies, etc.

Vanwege deze snelle groei is onze school inmiddels weer te klein geworden. Het plan is om met ingang van september 1987 twee noodlokalen naast de school te plaatsen. Het bestuur heeft ook contact opgenomen met een architect om een tweede verdieping op de lagere school te bouwen. Door deze uitbreiding zouden we zeven nieuwe lokalen erbij krijgen, wat dan voldoende zou zijn voor een aantal jaren. We weten nog niet hoeveel dit zal kosten. Ik schat van minstens 250.000 dollar. Bovendien heeft het bestuur net een vierde nieuwe bus van 36.000 dollar besteld, die ook betaald moet worden. U kunt wel zien, er komt geen eind aan. We kunnen dankbaar zijn dat de school op het ogenblik nagenoeg geen schulden heeft.

Het grootste probleem echter, waar we vooral de laatste twee jaar mee zitten, is een tekort aan bevoegde leerkrachten die bovendien achter onze schriftuurlijk-bevindelijke beginselen staan. Door dit tekort hebben we jammergenoeg de twee hoogste klassen van de "Highschool" (voortgezet academisch onderwijs) moeten stoppen, met het gevolg dat de leerlingen naar de openbare school gingen om hun studie af te maken. We kunnen nu alleen maar "grades" 9 en 10 aanbieden. Dit heeft weer het gevolg dat sommige ouders hun kinderen alvast na "grade 8" naar de openbare highschool sturen. We hebben voor vier jaar lang een volledige highschool gehad. Het schijnt nu bijna een onmogelijke zaak om weer met "grades" 11 en 12 te beginnen. Vele leden van onze schoolgemeenschap hebben de moed al opgegeven.

Het re-introduceren van een volledige highschool zal, onder de zegen des Heeren alleen mogelijk zijn als (1) voldoende leerkrachten van eigen kring kunnen aangetrokken worden, (2) ouders hun kinderen zoveel mogelijk naar de highschool sturen, en (3) het schoolgeld niet teveel verhoogd moet worden.

Wij vragen u en de vrienden van het Bewaar Het Pand om gebed voor de vele noden waarin we als schoolvereniging verkeren, en om financiële bijdragen die onze lasten verminderen. Moge de Heere uw en ons werk in Canada in rijke mate zegenen.

Hartelijk groeten,

Rehoboth Christian School Society of Cope-town

Per:

C. Keuning
Financial Controller.

Gaarne geef ik aan deze brief een plaats in dit nummer. Het zal het schoolbestuur erg goed doen dat we in ditzelfde nummer een belangrijke gift van de Maranatha-kerk te Urk kunnen verantwoorden. De lage koers van de Canadese dollar maakt dat de giften uit ons land een hoge waarde hebben.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 39

"En ik zag toe en maakte mij op, en zeide tot de overheden en tot het overige des volks: Vreest niet voor hun aangezicht, denkt aan die grote en vreselijke Heere, en strijdt voor uwe broeders, uwe zonen en uwe dochteren, uwe vrouwen en uwe huizen".

Neh. 4 : 14.

Beste jongelui!

Het is al weer een maand geleden dat we iets van elkander hebben gehoord. We leven in de vakantietijd. Daar deelt ook ons blad in. Want veertien dagen geleden is het niet verschenen. Mogelijk hebben jullie in de vakantie tijd je best gedaan om één of meerdere abonnees te winnen. Dat zal de administrateur ons wel laten weten. Ik kan daar dus niet op vooruit lopen. Ik kan het jullie wel van tijd tot tijd op het hart binden. Dat doe ik dan bij dezen ook maar weer een keer. De gestadige drup holt de steen uit, zegt het spreekwoord. Jullie begrijpen dat natuurlijk wel. In dit verband wil het zeggen, dat als je er nog nooit over gedacht hebt om eens een abonné te werven, je er nu aan zoudt kunnen gaan denken. Als hij het te duur vindt — hoe kan dat nog? — geef er dan maar een cadeau (kado). Je wordt er beslist niet armer van. En ons blad is altijd nog waard om gelezen te worden. Het is ook mogelijk dat men het te goedkoop vindt. Het gaat er in de zakenwereld soms raar naar toe. Als iets voor niets gegeven wordt, dan komt al gauw de gedachte naar voren: Het zal wel niets zijn! De waarde van de dingen wordt meestal door de prijs bepaald. Daarom komt het voor dat als een artikel eens heel goedkoop is, dat het gewoon niet verkocht wordt. En als dan de prijs verhoogd wordt en het artikel van dezelfde waarde in een ander pakje gestoken wordt, het dan als koekjes over de toonbank zijn weg vindt naar de klanten.

Wij geven ons blad, zoals jullie weten, eigenlijk voor niets. Je betaalt alleen maar de portokosten. Als er iemand zou zijn die het te goedkoop vindt, dan is dat geen bezwaar. Want voor f 10,— kun je het krijgen. En wil je f 100,— geven, het wordt dankbaar aanvaard. Daar kan een ieder wel van overtuigd zijn. Nu schrijf ik daar niet verder over, daar we in deze rubriek altijd nog bezig zijn met het overdenken van de geschiedenis van Nehemia en het volk te midden waarvan hij zich bevond.

Wat mij betreft is het een heel leerzame geschiedenis. Ik hoop dat dit ook het geval is bij de lezers. Het is tenslotte het woord van God. Dat is een getrouw woord en aller aanneming waard. Zo heeft Paulus eens geschreven aan zijn jeudige vriend Timotheus. Ik geef dat woord maar door aan mijn jeudige vrienden en vriendinnen. De ouders en ouden vergeet ik echter niet.

Boven dit artikel staat dezelfde tekst als de vorige keer. We hebben hem toen eigenlijk maar half overdacht. We hoorden dat Nehemia kennis had genomen van het volk dat moedeloos was. Hij is toen begonnen om hen moed in te spreken, door tot hen te zeggen: Vreest niet voor hun aangezicht. Bij deze woorden is het gebleven. We hebben ze zoeken toe te passen. Ze komen zo dikwijls voor in de Bijbel. Mogelijk heeft het jullie wat gedaan. Dat gebeurt als God het door Zijn Heilige Geest toepast. Dan valt de vrees weg, van welke aard die ook zou mogen wezen.

Doch Nehemia heeft nog meer gezegd. En dat moet ook door ons ter harte worden genomen. Hij zei vervolgens: Denkt aan die grote en vreselijke Heere.... Het gaat in deze woorden over "denken". Echt een woord om over na te denken. Want een mens heeft een denkvermogen. Daar door is hij onderscheiden van alle andere schepselen. Bomen b.v. denken niet. Dieren doen dat ook niet. Dieren hebben wel een instinkt, waardoor ze bepaalde dingen kunnen doen, die op "denken" gelijken. Doch dieren kunnen de dingen niet redelijk op een rijtje zetten. Zij kunnen niets uitdenken. Mensen kunnen dat wel. Een architect b.v. kan een schoon gebouw uitdenken, in zijn denkwereld tot ontwikkeling brengen. Dieren kunnen zich ook niets indenken. Zij hebben er totaal geen notie van wat er in de wereld te koop is. Het is voor de dieren allemaal hetzelfde of het nu oorlog is of vrede. Of Iran en Irak al zeven jaren met elkander een golfloorlog voeren, de dieren houden daar geen discussies over. De krant kunnen zij niet lezen. Mensen die van al deze dingen kennis kunnen nemen, kunnen het zich enigszins indenken wat dit allemaal betekent. Zij kunnen er ook over nadenken, iedere keer weer zich de zaak in herinnering brengen, en daardoor in de gedachten hebben. Het denkvermogen kan ik wel konstateren, ik kan het echter niet verklaren. Het is een wonder, een scheppingswonder. Daar komt nog in openbaar dat de mens naar het beeld van God geschapen is. Die zelf een onvoorstelbaar denkvermogen heeft.

Al is de mens door de val het beeld van God in engere zin verloren, toch zijn er nog kleine overblijfselen van achter gebleven, wat het beeld Gods in ruimere zin genoemd wordt. Daar God in de mens naar Zijn beeld zoekt en vraagt, zal de mens ook eenmaal rekenschap af moeten leggen van alles wat in zijn denkwereld heeft plaats gehad.

Ik geloof dat het geen kwaad kan wanneer we daar eens even over na-denken. Want het denkvermogen van de mens is, gelijk de gehele mens, door de zonde verdorven. Daarom zit hij van nature vol met verdorven gedachten, boze gedachten. Het is niet oorbhaar om alles wat een mens denken kan, aan het papier toe te vertrouwen. Dit gebeurt echter wel. Men krijgt dan vuile lectuur, wat denkproducten zijn van de verdorven mens. Velen lezen dat met vermaak, wat ook weer een gevolg is van het denkvermogen dat de mens bezit. De duivel speelt op het verdorven denken van de mens is. Door denken kan een mens lichamelijk en geestelijk te gronde gaan. En men bedenkt niet dat er een God is, Die zelfs van verre onze gedachten verstaat. Nehemia kende het denken van zijn gehoor. Men dacht aan de vijanden en aan al het werk dat nog verricht moest worden, en waar men niet overheen zag. Al dat denken was goed gezien, niets anders dan een ongelovig denken. Daar wordt veel ongelovig gedacht. Laat een ieder dit bij zich zelf eens zoeken waar te nemen. We weten met ons verstand en krachtens opvoeding dat er een God is. We weten ook dat God almachtig is. Dat Hij heilig is. Dat Hij rechtvaardig is. Dat Hij de zonden straft. We weten ook dat er bij Hem vergeving is, terwille van het borgwerk van de Heere Jezus Christus. Doch wat wordt er aan deze dingen weinig gedacht. We denken er dikwijls nooit over. Of wel? Ergens aan denken en iets vergeten staat tegenover elkander. God wordt vergeten, dagen zonder getal. Zo staat het toch in de Bijbel? Het is helaas een verschrikkelijke werkelijkheid. Ongelovig denken: God ziet het niet; God hoort het niet; God weet het niet; God kan het niet; God doet het niet enz., enz., is God

voor een leugenaar houden, terwijl Hij het tegendeel in Zijn woord ons zo duidelijk laat weten.

Ongelovig denken, in welke vorm ook, is de grootste zonde die zich denken laat.

De gedachten van een mens moeten omgeleid worden, in een andere richting geleid worden. Daar is het spreken van Nehemia op gericht. Hij zegt tegen het volk: Denk aan die grote en vreselijke Heere. Denk niet aan die grote vijanden en aan dat grote werk. Want als je alleen daaraan denkt kom je er nooit. Denk aan die grote en vreselijke Heere. Er staat voor het woord Heere in de grondtaal een woord dat betekent: Gebieder, machthebber, iemand die het voor het zeggen heeft. heeft. Die het alleen voor het zeggen heeft. Alle anderen hebben eigenlijk niets te zeggen. Want hoe groot zij zich ook voordoen, in feite zijn zij niets, totaal niets. De sterkste is enkel ijdelheid. Je vreest er voor. Waarom eigenlijk? Zij dragen de adem slechts in de neus. God snijdt de geest der vorsten als druiven af en zij zijn niet meer.

Denkt aan die grote en vreselijke Heere. Hij is alleen groot. Hij is alleen te vrezen. Kinderlijk, voor diegenen die Hem liefhebben. En met schrik voor diegenen die Hem niet liefhebben. Want die zullen vergaan. Alleen degenen die Hem kinderlijk vrezen, ontzag hebben voor Hem, opzien hebben tot Hem, Hem liefhebben van ganser harte, die hebben niets te vrezen. Want hij ontfermt Zich over hen, meer dan een vader zich ontfermt over zijn kinderen. Hij is vóór hen. En zo de Heere voor hen is, wie of wat zal dan tegen hen zijn?

Een ongelovig arts vroeg eens aan een gelovige dominee: Wat is nu eigenlijk geloven? Die dominee dacht: Hoe moet ik dat die man nu aan zijn verstand brengen. Hij kreeg een gelukkige inval en zeide: Geloven is niets anders dan denken.

Goed gedacht was dit een doordacht antwoord. Kort, raak, zakelijk. Anders denken! Dat moest het volk doen waar Nehemia tegen sprak. Dat moeten ook diegenen doen die dit lezen. Denken dat God almachtig is. Denken dat God groot is in alles. Denken dat Hij alleen vreselijk is. Wie dat kinderlijk mag bedenken kan daardoor in deze vreselijke, onrustige tijd tot rust komen. Want de wereld wordt niet bestuurd door degenen die om de ander dag met grote foto's in de krant staan, doch door God alleen.

Wie zo denkt kan ook verder in het leven. Niet om niets te doen, maar om te werken, te strijden. Zo heeft Nehemia het ook gezegd. Denkt aan die grote en vreselijke Heere, en strijdt voor uwe broeders, uwe zonen en uwe dochteren, uwe vrouwen en uwe huizen. Dan zul je het niet tevergeefs doen. Dan zul je het in de kracht van het geloof doen. Dan zul je zeker het doel bereiken. Dan zullen de muren voltooid worden. Dan zal Jeruzalem herbouwd worden. Dan zullen de vijanden niets vermogen. En dan zullen de uwen zeker wonen. Dan zal worden ervaren:

Hoe groot, hoe vreselijk zijt G' alom

Uit Uw verheven heiligdom

Aanbidd'lijk Opperwezen.

't Is Israëls God, Die krachten geeft.

Van Wie al het Volk zijn sterkte heeft.

Looft God, elk moet Hem vrezen.

Wat is het groot als je groot en goed van God mag denken. Verstaan jullie dat? Paulus heeft eens gezegd: Wij zijn onbekwaam om iets te denken uit en van onszelf. Maar onze bekwaamheid is uit God. Ook van jullie?

Tot de volgende keer. Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

1.

Der Pelgrims metgezel

Zo luidt de titel van een boek dat geschreven is door J.A. Saarberg en als ondertitel heeft: **Leven en arbeid van Joseph Charles Philpot (1802-1869).** Het is in herziene druk verschenen bij Den Hertog b.v. te Houten.

De uitgever schrijft o.a. het volgende: "In 1967 verscheen de eerste druk van deze levensbeschrijving van Philpot. In korte tijd

bleek overduidelijk de grote waardering voor deze uitgave. De belangstelling was zodanig dat een jaar later werd overgegaan tot een tweede druk. Ook Philpots geschriften kregen — naar de wens van de schrijver — opnieuw de aandacht. Verder heeft dit boek er ongetwijfeld aan bijgedragen dat menig kontakt gelegd werd tussen Hollanders en mensen uit de kring van de Strict Baptists gemeenten. Regelmatige vraag heeft ons doen besluiten tot een nieuwe druk van deze waardevolle levensbeschrijving. Het boek is opnieuw gezet. Hierdoor was het mogelijk een aantal tussenkopjes te plaatsen. Ook is een naamregister van personen en plaatsen opgenomen. Het geheel is nu overzichtelijker geworden. Het hoofdstuk "Kontakten met Holland" is aangevuld, omdat meerdere gegevens gevonden zijn en het aantal foto's is uitgebreid."

Het boek telt 558 blz., is op voortreffelijke wijze uitgegeven en kost gebonden f 49,50. Dat is in deze tijd voor zo'n werk wel bijzonder laag te achten. Dat maakt het wellicht voor velen gemakkelijker zich het boek aan te schaffen of het aan anderen cadeau te geven.

Philpot is onder ons bekend, zodat het niet nodig is hem bij onze lezers te introduceren. Al tijdens zijn leven werden er vele preken van hem in het nederlands vertaald. Die preken hebben van het begin af een gunstig onthaal gevonden. En nog steeds is er belangstelling voor wat Philpot gesproken en geschreven heeft.

Om een indruk te geven van de inhoud van dit boek laten we hier de titels volgen van de 32 hoofdstukken: 1. Voorgeslacht, 2. Jeugd en studietijd, 3. In diezelfde dagen, 4. Uw weg was in de zee, 5. Niet als gisteren en eergisteren, 6. Een medestrijder, 7. Ik moet mijn weg duidelijk zien, 8. Als David en Jonathan, 9. Achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom, 10. En hij is uitgegaan, niet wetende waar hij komen zou, 11. De baptist, 12. Ik ben niet bevreesd dat de Heere niet voor mij zal zorgen, — onder 12 in de inhoudsopgave is het eerste woordje **niet** uitgevallen, ten onrechte —, 13. Door God samengevoegd, 14. Na veel omzwervingen weer een vaste standplaats, 15. De redakteur van 'The Gospel Standard', 16. Polemieken, 17. Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, 18. In en om de pastorie van Stamford, 19. Door goed gerucht en kwaad gerucht, 20. Kontakten met Holland, 21. Wij prediken Christus, de Gekruiste, 22. En broeders, heb ik er niet velen?, 23. Geen dag en geen uur, 24. Uit zwakheid krachten gekregen, 25. De herdersstaf neergelegd, 26. Ik moet werken zolang het dag is, 27. Een vreemde leer?, 28. Een machtige Verlosser, 29. De prediking van Joseph Charles Philpot, 30. Die na hem waren, 31. De Aged Pilgrims' Friend Society, 32. De heer Joseph Hart en zijn liederen.

We willen tenslotte iets aanhalen uit hoofdstuk 29. De prediking van Joseph Charles Philpot. Saarberg schrijft het volgende:

"Bij geen prediker komt in de prediking het bevindelijk element meer naar voren dan bij Philpot.

Naar zijn mening bracht het aanroeren van godgeleerde vraagstukken maar verdeeldheid. Daarom zal men in de predikaties van deze overtuigde baptist nimmer het leerstuk van de doop behandeld zien. Het ging hem om de hemelse onderwijzing, welke de spijs is voor de kinderen van God. Hij zag het als zijn voornaamste taak in zijn prediking vooral het arme, terneergeslagen, vrezende volk des Heeren te bemoedigen en te onderwijzen. Met allerlei dogma's versperde men hun zijs inziens juist de weg. 'Het komt veel voor dat de uitwendige belijder meer van de leer der waarheid afweet dan een kind van God. De farizeeërs waren tot in de kleinste bijzonderheden bedreven in de wet van Mozes, maar de ware bevinding des harten, de liefde jegens God, de ervaring van de lieflijke openbaringen van Gods tegenwoordigheid en gunst, daar wisten zij niets van. En juist deze is het voorname onderscheidingssteken tussen een ware gelovige en een uitwendige belijder.'

Dit wil allerm minst zeggen dat Philpot een tegenstander van de kennis der leer was. De vele leerstukken, die hij in **The Gospel Standard** behandelde, bewijzen het tegendeel.

Op de kansel begeerde hij echter het praktische, het bevindelijke behandeld te zien. In zijn prediking zocht hij altijd weer bemoeigend te zijn voor de 'kleinen' van Gods ware kinderen, de lammeren der kudde, opdat dezen er door zouden worden opgebouwd in het allerheiligst geloof. Maar anderzijds zocht hij alles af te breken wat de toetssteen des Woords niet kon doorstaan. Geen wonder daarom, dat wanneer hij in de prediking des Woords voorgaat, hij steeds nauwkeurig acht slaat op de ervaring daarin van de verlichting en ondersteuning van God de Heilige Geest. Dan tekent hij dikwijls aan: Ik meen dat ik maar duister was. Of: Ik kon slechts weinig bespeuren van Goddelijk licht. Maar ook: De Heere ondersteunde mij zeer. Of: Welk een ruimte mocht ik ervaren. Welk een kracht ging ermede gepaard. Eenmaal sprak hij na afloop van een predikatie: 'Als het voor de hoorders net zo duister was als voor mezelf, hadden zij beter thuis kunnen blijven'. (.....)

Er is in Philpots prediking nog iets, dat hem van veel andere predikers onderscheidt. Bij de bespreking van zijn overgang tot het baptisme wezen wij er reeds op, dat een mens bij reacties er niet licht aan ontkomt om in uitersten te vervallen. Naar onze gedachten speelde dit hem ook in zijn prediking parten.

Zijn geweldige afkeer van alle uitwendige ceremoniën en vormen, waarvan het in de staatskerk wemelde, zonder dat er enig Goddelijk leven in was, dreef hem tot een ander uiterste. Het deed hem de uitwendige vorm min of meer verachten. En daarmee stelde hij ook de uitwendige roeping op de achtergrond. Niet dat hij deze ontkennde. In genen dele. Maar zijn beschouwing van de bediening van het verbond der genade veranderde daardoor. Naar zijn mening volgde op de patriarchale en nationale vorm dezer bediening, dat deze onder het Nieuwe Testament beperkt bleef tot de uitverkorenen, dus eigenlijk de onzichtbare kerk. Daarom beperkt Philpot zich in zijn prediking bijna uitsluitend tot het onderwijs aan Gods kinderen. In deze kunnen wij het niet met hem eens zijn. De opdracht van de Heere Jezus Christus aan Zijn apostelen luidde: 'Predikt het Evangelie aan alle creaturen'. Of zoals deze woorden ook kunnen worden vertaald: 'Maakt alle creaturen tot Mijn discipelen.' En de apostelen hebben zich hieraan ook gehouden. Dit was Gods gebod. En de vrucht van hun arbeid was: 'Er geloofden er zovelen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.'

(wordt vervolgd)

Achganieta Johanna van der Stelt

4

De koopman vertoefde nog wat en eer hij heenging vroeg zij hem of hij nog iets wilde bezorgen tot opsiëring van haar pop. O, geliefde lezers, wat is de mens in zichzelf meer liefhebber der wereld dan liefhebber van God. O ja, geliefden, in deze droevige dagen moeten het Gods kinderen ondervinden, dat de Heere immers niet zonder reden met oordelen op de aarde is. Ja, wij geven reden, dat de Heere doortrekken zal en Zijn toorn nog meer zal openbaren, ons als blinden naar de wand zal doen tasten en ook dit moest onze geliefde dochter gedurende het overige van die dag ondervinden. Zij moest ook leren, dat er niet alleen voorkomende, bij blijvende maar ook achtervolgende genade nodig is om ons hart te bewaren. Eer het avond werd moest zij uitroepen: och, Heere, verlaat mij niet, och moet ik weer een zondaar worden. Zij kreeg het zo bang, dat zij dacht dat de Heere haar weer geheel verlaten zou. De vijand openbaarde zich ook weer met hevigheid, waardoor zij het zo bang kreeg, dat het niet is te beschrijven. Zij mocht dan ook weer uit de diepte beginnen te roepen om ontferming, om haar weer te vertroosten met Zijn liefde en gunst gelijk vroeger. Want zij had de dood gezien van haar vorig leven, toen zij nog buiten de Heere leefde, en bij dat besef riep zij des te meer: Heere Jezus, begeef mij niet, verlaat mij niet. Op dit noodgeschrei mocht zij dan ook weer ondervinden, hetgeen David ge-

tuigde: Deze ellendige riep en de Heere hoorde. Hij riep uit: De Heere is mij een Helper en tot sterkte. Toen begon zij ook weer uit de volheid van haar gemoed te spreken, hoe goed de Heere is.

Op die tijd kwamen er twee vriendinnetjes, die gehoord hadden wat er met haar gebeurd was en vroegen hoe het ging. Zij vertelde hun in het kort wat er gebeurd was, maar omdat zij te zwak was om meer te spreken verzocht zij, dat zij de volgende dag zouden terug komen, als zij dan nog mocht leven. Die avond heeft zij tegen ons niet veel meer gesproken. Haar krachten namen af en de volgende morgen, zijnde donderdag, kwam al vroeg een vriend haar bezoeken, die haar al meermalen had bezocht. Hij vroeg haar: Zijt gij nog zo verblijd met uw deel dat gij hebt verkregen? Zij antwoordde toestemmend. Dan zoudt ge wel gerust kunnen sterven, doch als gij nog eens beteren mocht, zoudt gij dan niet met lust voor de Heere wensen te leven? Ja, zeide zij, met mijn ganse hart, maar liever naar mijn lieve Jezus toe. Maar wat zal daar toch gevonden worden? vroeg zij. Zij antwoordde: verza-diging van vreugde en blijdschap.

Zij bleef dan ook in diezelfde liefde staan en mocht standvastig geloven, dat haar einde vrede zou zijn. Haar keus was dan ook om ontbonden te worden, bij Jezus te wezen, want dat was haar zeer verre het beste. Zij riep dan ook dagelijks: och liefste Jezus, haal mij toch, och, dat ik toch bij u was. Zij had dan ook in het minste geen vleselijke betrekking meer, noch aan vader en moeder, noch aan haar twee broertjes, noch aan andere betrekkingen, wat zeer duidelijk bleek, want zij sprak er niet over, in het minste niet, en hoewel wij er haar zeer veel over aanspraken, dit nam niet weg, dat Jezus de bovenkeur van haar hart wegdreef.

Zij sprak dan tegen ieder die haar bezocht in die dag veel over het grote werk Gods, dat aan haar gebeurd was, over de liefde van Jezus, ondervroeg elk die haar bezocht of zij bekeerd waren en vermaande de onbekeerden scherpelijk om het niet langer uit te stellen, want dat het er bedroefd ongelukkig zou uitzien als zij zo moesten sterven, dewijl elke dag de laatste kon zijn en dan te laat, voor eeuwig te laat.

De twee vriendinnetjes van de vorige dag kwamen ook weer terug, die zij zeer getrouw en liefderijk vermaande, zover haar krachten dit toelieten. De ene verzocht zij nog eens terug; tegen haar had zij niet genoeg kunnen spreken door vermoeidheid. Met tranen in de ogen en verslagen moesten deze kinderen zich verwonderen over het vermanen en over Gods liefde, waarover zij hoorden spreken. Aan de middag gekomen sprak zij met mij veel over die zalige blijdschap, die zij genoot.

Op allerlei wijze heb ik haar getoetst om te weten of zij standvastig zou blijven in haar gevoelen, doch zij was niet te bewegen. Als zij voor een ogenblik nog eens terug zag door de vele voorstellingen, die haar gedaan werden, dan keerde zij weer spoedig voorwaarts. Zij kon vergeten hetgeen achter was en strekte zich uit naar hetgeen voor was. Zij zag met Mozes op de vergelding des loons. Kom, vader, zeide zij, laat ons nog eens zingen uit Psalm 97: Gods vriendelijk aangezicht heeft vrolijkheid en licht, voor alle oprechte harten, en wat er meer volgt. Ik raadde het haar af, omdat zij zo zwak was. Als gij dat denkt, vader, zeide zij, dan zullen wij het niet doen. Wees dan zo goed, vader, en bedank de Heere voor Zijn liefde, die Hij ons nog bewijst, wat ik dan ook deed, daar ik moest bekennen, dat wij de Heere nooit genoeg konden bedanken voor Zijn goedheid en liefde, die Hij ons bewees.

Zo heeft zij met allen die haar bezochten gesproken, hun medegedeeld wat de Heere gedaan had, voldoende aan de belangstelling van de talrijke bezoekers die gaarne iets van haar hoorden en velen moesten bewogen en verslagen van haar scheiden. Och dat het zaad ook in die weg door haar gestrooid niet verloren mag gaan bij allen; dat het toch, al ware het slechts voor een der bezoekers, vruchten mocht voortbrengen ter ere Gods en tot behoudenis der ziel. Al wat vermaand is zal getuigen tegen u, indien gij het

versmaadt. Menigmaal is het gebeurd, dat zij niet kon spreken door de grote zwakte die haar aanviel. Weer aan de avond gekomen zijnde, een weinig gerust hebbende, sprak zij weer tegen ons met afwisseling van nu en dan stil te zijn. Des vrijdagmorgen mocht zij weer nieuwe krachten genieten om God te verheerlijken. Die vriend kwam al weer vroeg bij haar kijken. Die had veel met haar te stellen, omdat zij nog zo jong was en zulke taal mededeelde. Hebt gij nog die blijdschap, vroeg hij, en wilt gij dan toch maar verhuizen? wat zij met ja beantwoordde. Daarop vroeg hij uit de Catechismus de eerste vraag: Welke is uw enige troost beide in leven en in sterven? Zij antwoordde hem, dat dit Jezus alleen was, hier in leven en ook in 't sterven. Telkens gaf zij verslag van de hope die in haar was, aan elk die het haar afvroeg. Somwijlen riep zij: Och! dat er maar volk was aan deze plaats, dan zou ik hen meedelen, wat de Heere is voor een arm zondaar. Menigmaal was zij afgemat van krachten, en kon geen woord meer spreken, doch de Heere ondersteunde haar. Daarvan hadden wij de duidelijkste kenmerken. Wij dachten, dat de Heere haar voor dat ogenblik wilde wegnemen, doch het bleek, dat haar werk nog niet was afgelopen.

Groot formaat HUISBIJBEL

Heldere, duidelijk leesbare letter, groot formaat 18,5 x 28 cm, zuivere Statenvertaling.

Kunstleer, kleursnee, nr G 3 f 62,50

Idem met Psalmen en Formulieren, G4 f 95, --

In leer, met koperen sloten, G6 f 235,--

Familieregister en kerke-raadsopdracht worden op aanvraag meegeleverd.

Te bestellen bij de boekhandel, of de

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING

ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

Wel eens op **TEXEL** geweest?

Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheden, etc., en ... rust.

U kunt op **'DE VERRASSING'** gebruik maken van

volledig pension voor groot en klein.

Prijzen v.a. f 285,- p.w.

Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle

komfort of sta-caravan. Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze kleurenfolder aan. Tel. 02223-661 of 391.

Volledig pension aangeboden in het landelijk dorp Kesteren in de Betuwe, 3 km. van Rhenen.

PENSION DE TEEL

Familie Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren, tel. 08886-1687

WESTKAPELLE TE HUUR

Vakantiehuis en luxe sta-caravan op zeer mooi en rustig plekje op boerderij bij het strand. Telefoon 01187 - 1441

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

MINICAMPING

Plaatsen vrij op minicamping in Westkapelle tevens verhuur stacaravan na 15 augustus.

Fam. Francke, tel. 01187 - 1251